

عاشقان

دستورالعمل های تربیتی، اخلاقی و عرفانی

استاد بزرگ عرفان؛

آیت الحق حاج ملا حسینقلی همدانی رحمته الله

مرتضی آفاتهرانی

با عرشیان

مرشناسه، آقا تهرانی، مرتضی، ۱۳۲۶ -
عنوان و نام پدیدآور: با عرشیان: دستورالعمل‌های تربیتی، اخلاقی و عرفانی
ستاد، آیت‌الحق حاج ملا حسینقلی همدانی رحمه‌الله/مرتضی آقا تهرانی.
مسئله: حضرت شریعت‌آرا: انتشارات برادر شهید، ۱۳۹۲.
ملاحظات: سری، ۱۷۶ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۵۶۰۸-۸
وضعیت فهرست‌سازی: فهرست نشده.
یادداشت: کتابخانه ملی - ۷۰-۱۷۵؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: همدانی، حسینقلی - ۱۱ ا.ق.
موضوع: اخلاق عرفانی
موضوع: عرفان
موضوع: خودسازی (اسلام)
رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ب۲ ۸۹/۷
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۸۴
شماره کتابشناسی ملی: ۳۲۱۵۴۴۴

عنوان: با عرشیان
نویسنده: مرتضی آقا تهرانی
ناشر: برادر شهید
نوبت چاپ: اول / زمستان ۹۴
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۵۶۶-۸-۳
قیمت: ۶۳۰۰ تومان
مرکز توزیع: مؤسسه عماد
شماره تماس مرکز توزیع: ۸۸۳۲۹۹۴۵ و ۸۸۳۱۰۹۳۶ - ۰۲۱
تیراژ: ۲۰۰۰ جلد
کلیه حقوق برای برادر شهید محفوظ است.

فهرست

..... طلّیه ۱۳

کتابات | ۱۵ |

..... مقّمه ۱۶

..... شرح حال نویسی ۱۷

فصل اوّل | ۲۱ |

معرفی جناب آخوند ملا حسینقلی همدانی |

..... گفتار اوّل: شرح حال جناب آخوند ۲۲

..... ۱. آخوند همدانی رحمته قبل از تحصیل ۲۴

..... ۲. دوران تحصیل آخوند همدانی رحمته در ایران ۲۵

..... ۳. اساتید آخوند رحمته در نجف ۲۷

..... ۴. دوران تدریس ۳۰

..... ۵. شاگردان آخوند رحمته ۳۲

..... شاگردان بارز مرحوم آخوند رحمته ۳۳

- ۳۶..... تربیت و نظارت آخوند رحمته بر شاگردان
- ۳۷..... ۶. آثار تربیت آخوند در سیاست
- ۳۹..... ۷. آثار مکتوب
- ۴۱..... گفتار دوم: حالات معنوی آخوند رحمته
- ۴۲..... ۱. دیدگاه علمای معاصر
- ۴۶..... ۲. بی‌رغبتی به دنیا.
- ۴۷..... ۳. مقام سلوکی آخوند همدانی رحمته
- ۴۷..... کشف انوار الهی
- ۴۸..... بی‌تدبیر
- ۴۹..... ربه مردانه
- ۴۹..... ارادت به اهل بیت
- ۵۰..... خدا برایت می‌رساند
- ۵۱..... ۴. شیوه سلوکی مرحوم همدانی رحمته
- ۵۵..... ۵. خصوصیات مکتب تربیتی آخوند
- ۵۶..... حرکت در مسیر مستقیم شریعت
- ۵۶..... ارج نهادن به فقه و فقاہت
- ۵۷..... تأکید بر مراقبت
- ۵۸..... توجه به مسائل سیاسی و اجتماعی
- ۶۱..... ۶. کمالات معنوی
- ۶۱..... نفوذ کلام
- ۶۲..... اسرار حق
- ۶۳..... عبد‌قزار

- ۶۵ عفو و گذشت
- ۶۶ پایداری در بندگی
- ۶۷ فروتنی در برابر احکام الهی
- ۶۸ فروتنی نسبت به بندگان الهی
- ۶۸ اِزْداری
- ۷۰ پناه بردن به خداوند برای حل مشکلات علمی
- ۷۲ متبسم الانحرافات
- ۷۳ حلیت جناب آخوند همدانی

فصل دوم | ۷۵ |

در توراتین ها عبادی

- ۷۷ ارتباط سالک با خداوند متعال
- ۷۸ تلاوت قرآن
- ۷۹ راه استجابت دعا
- ۷۹ حضور قلب در هر عمل عبادی
- ۸۰ بی تعلقی؛ عامل توجّه و حضور قلب
- توجّه به نماز

فصل سوم | ۸۳ |

دستور العمل های اخلاقی

- ۸۵ رابطه انسان سالک با خداوند متعال
- ۸۶ ۱. لزوم ترک معصیت

۱۹. آثار گناه ۲
۹۱. عوامل سبک شمردن گناه ۳
۹۱. غفلت از منافع و سعادت ابدی ۳
۹۲. بی‌توجهی به فقر ذاتی خود ۳
۹۳. بی‌توجهی به نعمت‌های بی‌نهایت او ۳
۹۴. غفلت از عقوبات قیامت ۳
۹۵. خلاصه آنچه گذشت ۳
۹۵. پیشگیری و درمان: ۳
۹۷. مله رطیفه ۳
۹۸. جمع بندی ۳

افصل چهارم | ۹۹ |

| دستور العمل‌های تربیتی - عرفانی |

۱۰۱. گفتار اول: مقدمات اول سلوک ۱
۱۰۳. ۱. یقظه (بیداری) ۱
۱۰۴. ۲. توبه (بازگشت) ۱
۱۰۵. کیفیت توبه ۱
۱۰۵. عزمی جدی بر اجرای توبه ۱
۱۰۷. جدیت و مجاهدت ۱
۱۰۸. پایداری و شکیبایی ۱
۱۱۰. گفتار دوم: مقدمات دوم سلوک ۱
۱۱۱. مرابطه (مرزبان‌ی، از خود کشیک کشیدن) ۱

- ۱۱۱..... مراقبت
- ۱۱۲..... اهمّیت مراقبت
- ۱۱۳..... مراقبت بر اعمال
- ۱۱۳..... مراقبت بر اعمال ظاهری
- ۱۱۵..... مراقبت بر اعمال باطنی
- ۱۱۶..... هنگام مراقبت
- ۱۱۷..... شیوه مراقبت
- ۱۲۴..... اثر مراقبت
- ۱۲۶..... گفتار سوم، غنم، سوم، سارک
- ۱۲۷..... ۱. ریاضت نفس
- ۱۲۸..... ۲. تقلیل حیوانیت (هیز، شش، هیات نفسانی حیوانی)
- ۱۲۸..... آداب خواب
- ۱۲۸..... الف. کمّیت خواب
- ۱۲۹..... ب: کیفیت و آداب خواب
- ۱۳۰..... آداب غذا خوردن
- ۱۳..... الف: مقدار غذا
- ب: کیفیت غذا
- ج: مولا علی ؑ و توصیه غذایی
- ۱۳۴..... همنشینی
- ۱۳۵..... الف: اندازه همنشینی
- ۱۳۵..... ۱. عزلت
- ۱۳۶..... ۲. خلوت

- ۱۳۶..... ب: چگونگی نشست و برخاست
- ۱۳۹..... گفتار چهارم: سلوک
- ۱۴۰..... هم و غم دائم به علت عدم وصول
- ۱۴۱..... ذکر و فکر دائم، به حال موجود و توجه به هدف و سیر
- ۱۴۱..... الف. فکر دائم
- ۱۴۲..... ب: متعلق فکر
- ۱۴۵..... ج. زمان فکر
- ۱۴۵..... د. مکان فکر
- ۱۴۵..... الف. ذکر دائم
- ۱۴۶..... ب. ذکر سبانه
- ۱۴۶..... ج. ذکر زمانی
- ۱۴۷..... اول: اذکار صبح و شب
- ۱۴۸..... دوم: اذکار و اعمال شب و روز - معه:
- ۱۴۹..... د. متعلق ذکر
- ۱۴۹..... ذکر مبارک یونسیه
- ۱۵۱..... ۱. اهمیت ذکر یونسیه:
- ۱۵۲..... ۲. کیفیت این ذکر:
- ۱۵۳..... تهجد و کسب روحانیت
- ۱۵۴..... الف. اهمیت تهجد
- ۱۵۵..... ب. برنامه تهجد و نماز شب
- ۱۵۶..... ج. مقدار زمان تهجد
- ۱۵۷..... د. موانع توفیق نماز شب

۱. گناه و کارهای زشت: ۱۵۷.....
۲. دروغ: ۱۵۸.....
۳. پر خوری در شام: ۱۵۸.....
۴. دیر خوابیدن: ۱۵۸.....
۵. ضعف اراده: ۱۵۹.....

| فصل پنجم | ۱۶۱ |

| آغاز سلوک |

- گام اول: ۱۶۲.....
۱. موانع رام: ۱۶۳.....
- گذر از چهار مانع: ۱۶۳.....
- نفی خواطر: ۱۶۴.....
۲. عوامل احیای دل: ۱۶۴.....
- التزام به شرع شریف: ۱۶۵.....
- انجام واجبات و مستحبات: ۱۶۶.....
- تطهیر دل (تخلیه دل از هر چیز غیر او): ۱۶۷.....
- رسیدگی به دل: ۱۶۷.....
- کلام آخر: ۱۶۷.....
- منابع: ۱۷۰.....
- مجلات و روزنامه‌ها: ۱۷۵.....
- سایت‌ها: ۱۷۵.....

طلیحه

از آن‌جا که هدف از این سلسله، شتار تحت عنوان «با عرشیان»، بیان راه‌کارها و دستورالعمل‌های برای نام‌نویس بوده است، بر آن شدیم که از شیخ اعظم، جناب حاج ملا حسن علی همدانی رحمته الله یاد کنیم؛ چرا که ایشان، استاد اساتید عرفان عملی عصر معاصر دانسته شده‌اند و دستورات ایشان، سنگ بنای عرفان عملی شیعه و برگرفته از حدیث و سنت نبوی و بیانات اهل بیت گرامی ایشان علیهم السلام است. پیش از آنکه این نوشته، توجه به اموری ضروری و لازم به نظر می‌رسد که در ذیل به آن‌ها اشاره می‌نماییم:

تلاش ما بر آن بوده است که هرچه از آن استاد عارف و یا شاگردانشان به رشته تحریر در آمده، در این نوشتار آورده شود تا دستورالعمل‌های عبادی، اخلاقی، تربیتی و عرفانی آن بزرگوار، همه در این رساله فراهم آید. بنای ما در نقل عبارات، حفظ امانت بوده و در آدرس‌دهی آن‌ها دقت

جدي به عمل آمده است.

اگر ترجمه عبارتي از مترجم خاصي بوده است، به نام او آدرس شده و گرنه ترجمه عبارت بر عهده مؤلف بوده است. تنظيم دستورالعمل ها، جابه جايي عبارات و اضافات با دقت و نظارت همه جانبه صورت گرفته است. اگر خداوند متعال توفيق دهد، در آينده شيوه تربيتي جناب همداني رحمته الله را نيز از ميان اين نوشته ها اصطيا د خواهيم کرد.

از همه برادران محقق و بيش از همه از برادر عزيز جناب حجت الاسلام قاسم نائري رحمته الله که در جمع آوري اوليه اين کار، تلاشي داشته اند، کمال سپاس را دارم.

در رأس همه، "لطاف سعادتي و عنايات مهدي رحمته الله سپاسگزارم و البته ناسپاسي است که شوق هاي استاد معظم و فرزانه، حضرت آيت الله محمد تقی مصباح رحمته الله را يادآور شوم؛ چرا که اين نوشته يکي از برکات و نتايج کلاس هاي تربيت مرّبي اخلاق در مؤسسه آموزشي و پژوهشي امام خميني رحمته الله است که منصوب به ايشان است.

از آن جا که بيش تر زحمات اين اثر مقارن با ايام جهاد مولی الموحدين، امير المؤمنين، حضرت علي بن ابي طالب عليه السلام صورت گرفته است، اين کم ترين، به شکرانه آن همه دستگيري آن جناب، که سرّيز لائقش نبوده ام، اين نوشته را به محضر بزرگوارشان تقدیم می دارم.

مرتضی آقا تهرانی

روز سه شنبه ۲۹ ذی القعدة الحرام / ۱۴۳۰

مدینه النبی صلی الله علیه و آله